

Ocak 2025 Sayısı Makale Çağrısı

Editör: Dr. Ahmet Bağcı

Türkiye Yazarlar Birliği Vakfı tarafından yayımlanan ve sosyal bilimler alanında disiplinler arası, hakemli bir dergi olan TYB Akademi Sosyal Bilimler Dergisi, 2025 yılı Ocak sayısını "Sürdürülebilirlik" temasıyla çıkarmayı planlamaktadır. Bu sayının editörlüğünü Dr. Ahmet Bağcı üstlenecek olup, araştırmacılar, akademisyenler ve uzmanlar, sürdürülebilirliğe dair özgün çalışmalarıyla bu özel sayıya katkı sunmaya davet edilmektedir.

Tema: Sürdürülebilirlik

Dergimizin bu özel sayısı, sosyal bilimler perspektifinden sürdürülebilirlik konusunu ele alan çalışmalara odaklanacaktır. İlahiyat, felsefe, tarih, dil ve edebiyat gibi sosyal bilim dallarında sürdürülebilirlik kavramını işleyen araştırmalar; toplumsal, ekonomik, kültürel ve çevresel sürdürülebilirlik gibi çeşitli boyutlarda derinlemesine analizler içeren makaleler beklenmektedir. Ayrıca, sürdürülebilirliğin tarihi gelişimi, kavramsal ve kuramsal çerçeveleri, günümüz dünyasına etkileri ve gelecekteki projeksiyonları gibi konularda katkı sunabilecek nitelikteki çalışmalar da değerlendirmeye alınacaktır.

Ocak 2025 Sayısı "Sürdürülebilirlik" Temalı Örnek Konu Başlıkları

(Bu başlıklar öneri niteliğinde olup, sürdürülebilirlik temasıyla uyumlu farklı konulara da açıktır)

1. Sürdürülebilir Kalkınma ve Toplumsal Dönüşüm: Kavramsal ve Uygulamalı Bir Analiz
2. Çevresel Sürdürülebilirlik ve Ekolojik Denge: Günümüz ve Gelecek İçin Çözüm Önerileri
3. Kültürel Mirasın Korunmasında Sürdürülebilirlik Yaklaşımları
4. Ekonomik Sürdürülebilirlik ve Sosyal Adalet İlişkisi
5. Eğitimde Sürdürülebilirlik: Yeni Nesil İçin Bilinçlendirme ve Yöntemler
6. Dijitalleşme ve Sürdürülebilirlik: Dijital Dönüşümün Çevresel Etkileri
7. Kentsel Sürdürülebilirlik: Şehirleşme ve Doğa Arasındaki Dengeyi Kurmak
8. Sürdürülebilir Tarım Uygulamaları ve Gıda Güvenliği
9. İslam Felsefesi Açısından Sürdürülebilirlik: Teorik ve Pratik Görüşler
10. Sosyal Bilimlerde Sürdürülebilirlik Araştırmaları: Güncel Yöntemler ve Yeni Yaklaşımlar
11. İklim Krizi ile Mücadelede Sivil Toplumun Rolü
12. Sürdürülebilir Enerji Kaynakları ve Toplumsal Kabullenme Süreçleri
13. Sürdürülebilirlik ve Küresel Ekonomi: Çatışmalar ve Çözümler
14. Gelecek Nesillere Bir Miras Olarak Doğa: Felsefi ve Etik Bir Yaklaşım
15. Kırsal Kalkınmada Sürdürülebilirlik: Yoksullukla Mücadele ve Eşitsizlikleri Azaltma

Bu başlıklar örnek olarak sunulmuş olup, sürdürülebilirlik teması çerçevesinde farklı yaklaşımlara sahip, yaratıcı ve özgün çalışmalar da değerlendirmeye açıktır.

Gönderim Kuralları ve Yayın İlkeleri

Dergimize gönderilecek makalelerin, daha önce başka bir dergide yayımlanmamış veya yayımlanmak üzere gönderilmemiş olması gerekmektedir. Makaleler, en az iki hakem ve Yayın Kurulu tarafından değerlendirildikten sonra yayımlanacaktır. Yayımlanan çalışmaların sorumluluğu yazarlarına ait olup, yazarlar için herhangi bir ücret talep edilmemektedir.

Yazılarınızı APA 7 altıntı formatında iletmeniz beklenmektedir.

Önemli Tarihler

Makale Son Gönderim Tarihi: 25 Kasım 2024

Yayın Tarihi: Ocak 2025

Başvuru ve İletişim

Makalelerinizi ve başvuru formunuzu ckorkut@aybu.edu.tr adresine iletebilirsiniz. Sorularınız ve daha fazla bilgi almak için yine aynı adres üzerinden bizlere ulaşabilirsiniz.

TYB Akademi Sosyal Bilimler Dergisi olarak, sürdürülebilirliğe dair sosyal bilimler alanındaki bilgi birikimini artıracak, nitelikli ve özgün çalışmaları heyecanla bekliyoruz.

Yazım Kuralları

TYB Akademi yazılar, referans sistemi, dipnot gösterme biçimi ve kaynakça düzenlenmesinde American Psychological Association (APA) stilinde hazırlanmalıdır.

TYB Akademi'ye gönderilen makalelerin, aşağıda belirtilen şekilde sunulmasına özen gösterilmelidir. **Eğer aşağıdaki kurallara uymayan bir durum ön kontrol aşamasında tespit edilirse makale hakemlere gönderilmeden yazara iade edilir** ve aşağıdaki kurallar çerçevesinde düzenlemesi talep edilir:

Genel görünüm: Çalışmalar Microsoft Word programında gönderilmelidir. Çalışma içerisinde tablo, grafik, şekil, haritalar da dahil olmak üzere Times New Roman yazı stili kullanılır. Düz metinlerin satır aralığı 1,15'tir. Paragraflar boşluk ile ayrılır ve satırbaşı yapılmaz. Tablolarda satır aralığı 1 olarak belirlenebilir. Gönderilen çalışmaların İngilizce genişletilmiş özet hariç olmak üzere en az 5.000 kelime olması beklenmektedir. Ana metin 10 puntoda yazılır.

Başlık: İçerikle uyumlu, onu en iyi ifade eden bir başlık olmalı ve koyu harflerle ortalananmış olarak kelimelerin sadece baş harfleri büyük şekilde 11 punto ile yazılmalıdır. Bağlaçlar (ve, için vb.) tamamen küçük yazılmalıdır.

Yazar ad(lar)ı ve adresi: Yazarın unvanı, adı, görev yaptığı kurum başlığın altında 10 punto ve ortalı olarak yer alır. Yazar adında unvan kullanılmaz ve kurum ismi ise italik yazılır. Diğer bilgiler için yazar isminin yanına * şeklinde dipnot verilir. Dipnotta sıra ile unvan, üniversite/kurum, fakülte/enstitü/yüksekokul, bölüm/anabilim dalı, e-posta adresi, ORCID ID numarası yazılır.

Özet: Makalenin başında, konuyu kısa ve öz biçimde ifade eden ve 200 kelimeyi geçmeyecek şekilde Türkçe ve İngilizce, 9 punto olarak yazılmış özet bulunmalıdır. Özet içinde, yararlanılan kaynaklara, şekil ve çizelge numaralarına değinilmemelidir. Özeti altında bir satır boşluk bırakılarak en az 3, en çok 8 sözcükten oluşan anahtar kelimeler Türkçe ve İngilizce olarak verilmelidir.

Genişletilmiş Özet: Çalışmaların uluslararası görünürlüğünü artırmak için en az 1.000 kelimelik İngilizce genişletilmiş özet sunulması gerekmektedir. Bu özet makalenin ilk başvurusunda sunulabileceği gibi çalışma basım için kabul edildiğinde de sunulabilir. Fakat ikinci durumda çalışmanın genişletilmiş İngilizce özeti, İngilizce editörlerine iletilip tekrar değerlendirilecektir.

Tablolar, Grafikler ve Şekiller: Tablo, grafik, şekil vb. isimleri tablo, grafik ve şeklin üstüne 9 punto olarak yazılmalıdır. Tablo, grafik, şekil vb. isimler numaralandırılarak sola dayalı şekilde dik ve kalın yazılmalı ve sonuna nokta konulmalıdır. Tablo, grafik ve şeklin adı ise hemen devamına sadece ilk kelimenin baş harfi büyük olacak şekilde küçük yazılmalıdır (Örnek: Tablo 1. Atıf verme tablosu). Çalışmada kullanılacak şekil ve grafikler siyah beyaz olarak baskıya uygun yüksek çözünürlükte hazırlanmalıdır. Kaynak ise tablo, grafik veya şeklin altına ortalı şekilde italik ve 8 punto olarak yazılmalıdır. Tablolarda kullanılacak yazının büyüklüğü en çok 9 punto olarak seçilmelidir.

Alıntı ve Göndermeler: Yazarlar mümkün olduğunca dipnot kullanımından kaçınmalıdırlar. Dipnotlar sadece açıklayıcı mahiyette olmalı ve düzenli olarak numaralandırılmalıdır. TYB Akademi, son not kullanmamaktadır. Fakat istisnai ve zorunlu durumlarda son notlar sadece açıklama için kullanılabilir ve metnin sonunda yer almalıdır. Doğrudan alıntılar tırnak içinde verilmeli; beş satırdan az alıntılar satır arasında, beş satırdan uzun alıntılar ise satırın sağından ve solundan 1,5 cm içeride, blok hâlinde ve 1 satır aralığıyla 9 punto küçük (9 punto) yazılmalıdır.

Metin içinde genel bir referans söz konusuysa ve metnin bütününe gönderme yapılıyorsa (yazarın soyadı, yıl) yazmak yeterlidir. Örnek: (Kala, 2019).

Belirli bir sayfadan alıntı yapılmış veya ilgili fikirler belirli bir kısımdan alınmış ise kaynak, sayfa numarasıyla beraber yazılır. Örnek: (Arıcan, 2013: 54) veya aralık verilecekse (Kala, 2019: 12-14).

Atıf Tablosu

Atfın cinsi	Metin içerisinde konu ile sunulan atıf	Parantez formatında cümle sonunda yapılan atıf
Bir yazarlı	Garaudy (2019)	(Garaudy, 2019: 18)
İki yazarlı	Kala ve Eşit (2013)	(Kala & Eşit 2013: 78)
Üç yazarlı	Arıcan, Kala ve Tuğrul (2019)	(Arıcan, Kala, & Tuğrul, 2019: 55)

Dört veya daha fazla yazarlı	Orçan et al. (2018)	(Orçan et al., 2018: 66)
Yazar grupları (kısaltmayla anlaşılabilir)	TÜİK (2015)	(TÜİK, 2015: 7)
Yazar grupları (kısaltmasız)	Hazine ve Maliye Bakanlığı (2016)	(Hazine ve Maliye Bakanlığı, 2016: 15)

Aynı parantez içinde birden fazla esere atıf yapılıyorsa, kaynakçada önce yazılacak olan ilk olarak yazılır ve atıflar noktalı virgül (;) ile ayrılır. Örnek: (Kala, 2019; Arıcan, 2013).

İnternet adreslerinde kurumlara yapılacak atıflarda kurumun ismi yer almalıdır. Örnek: (TCMB, 2020).

İnternet sitelerinde yazarı/haberleştireni belli olan yazılara yapılan atıflarda ise yazar ismi normal şekilde alıntılanmalıdır. Örnek: (Kaplan, 2020).

Bir yazarın aynı tarihli eserleri şu şekilde yazılır: (Kala, 2015a) ve (Kala, 2015b).

Kaynakça: Çalışma esnasında kullanılan ve atıf yapılan tüm kaynaklar (klasik metinler ve kişisel görüşmeler hariç) Kaynakça'ya eklenir. Çalışmada atıf yapılmayan eserlere Kaynakça'da yer verilmez.

Kaynakça metnin sonunda, Kaynakça başlığı da dahil olmak üzere 9 punto olarak yazarların soyadına göre alfabetik olarak aşağıdaki şekillerden birinde yazılmalıdır. Kaynaklar, bir yazarın birden fazla yayını olması halinde, yayımlanış tarihine göre sıralanmalıdır.

Atıf yapılan kaynağın varsa DOI numaraları sona yazılır:

Pamuk, Ş. (2004). The evolution of financial institutions in the Ottoman Empire, 1600–1914. *Financial History Review*, 11(1), 7-32. DOI: 10.1017/S0968565004000022

Tek yazarlı kitap

Çadırcı, M. (1991). *Tanzimat döneminde Anadolu kentleri'nin sosyal ve ekonomik yapıları* (Vol. 124). Türk Tarih Kurumu Basımevi.

Çok yazarlı kitap

Demir, C., & Çevirgen, A. (2006). *Ekoturizm yönetimi*. Nobel Yayınları. İstanbul.

Editörlü kitap

İnalçık, H., & Quataert, D. (Ed). (1994). *An economic and social history of the Ottoman Empire, 1300-1914*. Cambridge University Press.

Kitap içinde bölüm

Arıcan, M. K. (2016). İslam Düşünce Tarihindeki Yeri Açısından Antakya Felsefe Okulu. *Bilim Tarihi ve Felsefesi: Tarih ve Problemler* (25-36). Mardin Artuklu Üniversitesi Yayınları.

Rapor

Karagöl, E. T., & Akgeyik, T. (2010). *Türkiye’de İstihdam Durumu: Genel Eğilimler*. Siyaset, Ekonomi ve Toplum Araştırmaları Vakfı, 21.

Dergiden makale

Kala, M. E. (2020). Mahbûbu’l Kulûb’un Retorik/Hitabet Değeri Üzerine. *TYB Akademi*, 28, 50-68.

İnternet Kaynakları

Karaman, H. (2020). Dâru’l-harb konusu. *Yeni Şafak*: <https://www.yenisafak.com/yazarlar/hayrettinkaraman/drul-harb-konusu-2055445> [27.06.2020].

Huiyao, W. (2020). China Should Join Trade Deal the U.S. Abandoned. *Bloomberg Opinion*: <https://www.bloomberg.com/opinion/articles/2020-06-27/china-should-join-new-tpa-to-boost-global-trade> [27.06.2020].

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası – TCMB. (2020). *Çin Yuanı Fonlaması Kullandırılmalarının Gerçekleştirilmesine İlişkin Basın Duyurusu (2020-33)*: <https://www.tcmb.gov.tr/wps/wcm/connect/TR/TCMB+TR/Main+Menu/Duyurular/Basin/2020/DUY2020-33> [27.06.2020].

World Health Organization – WHO. (2020). *Coronavirus disease (COVID-19) advice for the public*: <https://www.who.int/emergencies/diseases/novel-coronavirus-2019/advice-for-public> [27.06.2020].

Yazarlarımıza Türkçe hassasiyeti uyarısı!

TYB Akademi, 10. yılını doldurdu. Böyle hakemli bir derginin akademi dışında, ülkemizin etkili bir sivil toplum kuruluşu tarafından yayınlanıyor olmasının farkına dikkat çekmek istiyoruz.

Türkiye Yazarlar Birliği’nin edebiyat ve düşünce merkezli bir zeminde kendini ifade etmesi kaçınılmaz. Edebiyatın, düşüncenin, ilmin esas zemini dil.

Dilimiz bizim sadece konuştuğumuz değil, aynı zamanda düşündüğümüz, yazdığımız ortak hazinemiz. Konuşma dili, haberleşme dili, edebiyat dili, düşünce dili, ilim dili... dilimizin farklı kelime hazinelerinden besleniyor. Fakat ortak bir söz varlığımız var ve bu söz varlığını kullanırken dikkatli olmak, kurallara uymak zorundayız. Kuralları sadece yazım kaideleri olarak görmemek lazımdır. Yazım, işin şekil tarafıdır.

Türkçenin tabii seyrinden çıkarılarak başıboşluğa varacak bir şekilde yapılandırılmaya çalışılması günümüzde dilimizin en önemli meselesi. Günlük dilde bu çok fazla hissedilmiyor. Edebiyat, fikir ve ilim alanında tabii dilden uzaklaşma temayülü gittikçe daha fazla dikkat çekici hâle geliyor. Bugün herhangi bir akademik dergiyi meraklı okuyucu kitlesinin takip etmesi, her şeyden önce “dil meselesi” hâline gelmiştir. Akademi kaynaklı olduğu havası verilen sentetik dili bilmeden bu metinleri anlamak mümkün değildir.

Dil hepimizin, hassasiyet göstermek de hepimizin meselesi, hatta vazifesi. Elbette günlük dille edebî dil, fikir dili, ilim dili aynı olmaz. Fakat bütün bu alanlara geçiş sağlayacak bir şekilde konuşmamız ve yazmamız gerekiyor.

Türkçenin bugün iki önemli meselesi var. Birincisi, çoğu sözlüklere girmemiş, bazıları tek kullanımlık, uydurma kelimeler. Bazıları masa başında kendi kafalarına göre kelime uydurmayı ve kullanmayı yetki alanlarında görüyorlar. Halbuki dilin niteliklerinden birisi, tarihî olmasıdır. Bugüne mahsus bir dil söz konusu olamaz. İkincisi, batı dillerinden -türkçe karşılıkları varken- hassasiyet göstermeden, gerekli gereksiz aktarılan kelimeler.

İki hususta da aşırılıktan kaçınmamız, anlaşılabilirliği, bilinişliliği esas almamız gerekiyor. Akademik yayınlarda neredeyse “kimsenin anlamasına gerek yok”, “Bu bize mahsus bir dil”, denilebilecek bir tutum hızla yaygınlaşıyor.

Son yılların akademik yayınlarında en önemli meselelerden biri de -sel, -sal (-el, -al, -l) eklerinin yerli yersiz kullanılması.

Bu eklerin Türkçeliği tartışmalıyken bugün neredeyse dilimizi bütünüyle istila etmiş görünüyor.

İş o noktaya geldi ki, etik-sel, estetik-sel, taktik-sel, gen-sel diyenler bile var! Her kelimeye -sal, -sel eklenebiliyor. Sıfatmış, fiilmiş, isimmiş fark etmiyor!

Ev’den nedense ev-sel yapıyor, “evsel atık” diye bir ucube uyduruluyor. Kent-sel dönüşüm böyle, kır-sal kesim böyle. Yargı-sal süreç keza.

Böylece dilimizde sıfat tamlaması, isim tamlaması diye bir şeyler olduğunu unutuyoruz. “Ev atığı” diyecekken, evsel atık demek ne demek? Kır kesimi Türkçe, “kırsal kesim” nece, belli değil! “Yargısal süreç”in Türkçesi, yargı süreci!

Ayrıca, bir cümlede birden fazla kelimedede -sel -sal eklerinin kullanılması, ifadenin âhengini bozuyor, kakofoniye (tenafüre) yol açıyor. Bu eklerin mümkün olduğu kadar az kullanılması, ancak yerleşik olanlarının tercih edilmesi, sıfat ve isim tamlaması yerine kullanılanlarından tamamen vazgeçilmesi dilimize saygının bir gereği.

Şu -sel -sal takılarının köken olarak Türkçe olmayan kelimelere eklenmesi de yine ciddi bir dil meselesi. Akıl-sal, ahlak-sal, âlet-sel, hukuk-sal, mal-sal, para-sal, rakam-sal, tarih-sel, zafer-sel, zaman-sal...

Coğrafya-sal olmuyor, o zaman coğrafik! Felsefe-sel de yakışmıyor, o da oldu felsefik!

Daha önce işin önü alınamayınca, şöyle bir prensip getirilmişti: “Ancak Türkçe köklere -sel -sal eklenecek!” Buna da fazla uyan yok.

Askersel, bedensel, cebirsel, cinsel, destansal, erosal, mavisel, sinemasal...

Bir inceleme yazısı okuyorsunuz, kısa bir cümlede üç beş -sel’li -sal’lı, mahiyeti meçhul kelime! Bir yazının “akademik”liği sanki bu -sel ve -sal’larla sağlanıyor. Türkçede aynı işi görececek ekler, takılar var: -lı, -li, (gelenek-sel/geleneke-li), -lık, -lik (belge-sel/belge-lik) gibi. Bunlar kullanılarak sürekli -sel’li -sal’lı kelimelerle bir yazıyı doldurmak zevksizliğinden kurtulmak mümkündür.

Türkçe hassasiyeti, akademinin katkısı olmaksızın yayılamaz. Bunu biliyor ve yazarlarımızın makalelerini bekliyoruz.